

Doc. Richard Biegel obdržel Cenu Bedřicha Hrozného za monografii *Město v bouři*

Historik umění z Ústavu pro dějiny umění FF UK převzal 5. dubna 2023 od rektorky UK cenu za tvůrčí počin za svou rozsáhlou monografií s podtitulem *Urbanismus a architektura historického centra Prahy (1830–1970)*. Ta se věnuje proměnám historického města od prvních velkoměstských zásahů po vyhlášení celého souměstí Pražskou památkovou rezervací. Text je doplněn o téměř tisícovku ilustrací – dobových plánů, projektů a fotografií, na nichž jsou zachyceny proměny jednotlivých budov, ulic a čtvrtí v 19. a 20. století.

Představení urbanistických, architektonických a památkových dějin města v časových i názorových vrstvách umožňuje porozumět dobovým tématům se všemi dilematy a nuancemi, které jsou pro jejich uchopení a interpretaci klíčové. Mnohá z těchto témat rezonují i v dnešních diskuzích o přítomnosti a budoucnosti historického města. I to přispělo ke skutečnosti, že přes ryze vědecký charakter knihy, jenž vychází z autorovy habilitační práce, našla tato svůj ohlas i v širší odborné a kulturní veřejnosti, což dokazuje rychlé vyprodání prvního nákladu a jeho následné dotisky.

Osvětli byste, komu je vaše publikace určená?

Kniha je sice vědeckou monografií, ale je určena každému, kdo má zájem o proměny města. Snažil jsem se, aby byl text co „nejčtivější“ – i proto je tam mnoho citátů z dobových textů, které nám jako jakýsi „stroj času“ umožňují vcítit se do dobové atmosféry a diskusí.

Co vás při vašem bádání o Praze nejvíce překvapilo?

Kontinuita – jak idejí a projektů, těch dobrých i těch

problematických, tak zejména aktérů a generací: do jednoho odborného života se vešla asanace počátku 20. století, meziválečné avantgardní výboje, temné období počátku 50. let, během nějž se však mimochodem prosadila památková ochrana, i společenské tání a nové architektonické ideje let šedesátých.

Všiml jste si ve vývoji Prahy nějakého trendu, který pokračuje do dnešní doby nebo se v současnosti řeší?

Hlavním problémem, který se vrací přes 100 let, je snaha chtít od centra víc, než může reálně unést – ať už z hlediska dopravy, funkce nebo velikosti staveb. Pozitivním kontinuálním trendem je narůstání vědomí hodnoty historického města jako celku – zásahy, které byly ještě mezi válkami běžné, by už dnes naštěstí neprošly.

Kde všude jste po informacích o původní podobě Prahy pátral?

V archivech, v terénu, v dobových novinách, časopisech a knihách.

Bylo náročné se k těmto materiálům dostat? Narazil jste při hledání na nějaké problémy?

Dostat se k materiálům obtížné nebylo, archivy jsou u nás velmi vstřícné, ale například projít všechna čísla architektonických časopisů od konce 19. století do závěru století 20. zabralo mnoho měsíců, respektive let. Ale bylo to úžasně dobrodružné.

Jak dlouho jste publikaci připravoval?

Pět let psaní, před tím pět let archivního výzkumu – ale ve skutečnosti se tématem zabývám od roku 1994, kdy jsem hned po maturitě ještě před zahájením studia na vysoké škole pracoval v archivu Útvaru rozvoje města Prahy. V něm jsem objevil meziválečné plány a projekty, které mi ukázaly, že dějiny města jsou mnohem vrstevnatější, než se na první pohled zdá, a že je to téma mimořádně zajímavé a dobrodružné.

Doc. PhDr. Richard Biegel, Ph.D., se zabývá zejména dějinami architektury od renesance po 20. století. Velkou míru pozornosti věnuje také současnému dění v architektuře, urbanismu a památkové péči. Aktivně se angažuje ve věci ochrany architektonického dědictví (od roku 1996 působí v Klubu Za starou Prahu) a publikuje i práce na tato témata. Jeho studie, např. monografie Mezi barokem a klasicismem nebo stati v obsáhlé syntéze Barokní architektura v Čechách, charakterizuje snaha o porozumění jednotlivým architektonickým fenoménům v širších domácích i evropských souvislostech.